

El Periódico - última hora
Dijous 13 Juliol 2006

HISTÒRIA

Colom era un tirà cruel, segons una investigació espanyola

efe

Madrid. -- Cristòfol Colom, tot i ser un gran navegant, no tenia capacitat per governar i va fer servir mètodes cruels contra nadius i colons, segons revela un document descobert a l'Arxiu General de Simancas (Valladolid).

La historiadora del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) Consuelo Varela, que ha estudiat aquest document inèdit de 46 pàgines, ha explicat que es tracta "del text més important sobre la colònia aparegut en els últims cent anys".

El text, descobert per l'arxivera Isabel Aguirre, recull 23 testimonis que van ser usats com a proves d'un judici, celebrat l'any 1500, que va desencadenar la tornada com a presoners a la Península de Colom i els seus germans Diego i Bartolomé.

"És un text molt dur, de gran cruesa, que situa Colom com un home que castiga la gent, que fa judicis sumaris i que no distribueix els queviures entre els seus propis homes", ha assegurat Varela, la investigació de la qual apareix recollida en un llibre titulat La Caída de Cristóbal Colón, la indagación de Bobadilla.

500 anys de la mort del colonitzador

Per a la investigadora, el text implica, quan es compleixen cinc segles de la mort del colonitzador, "la caiguda d'un mite", ja que "sabíem que havia estat retirat del comandament, però no en sabíem les verdaderes raons".

També revela dades sobre la vida de la colònia i els espanyols, "que van passar gana de veritat i que veien diàriament que no arribava cap vaixell amb els queviures".

El document original va ser escrit pel comanador de l'Orde de Calatrava, Francisco de Bobadilla, seguint un encàrrec dels Reis Catòlics, i va significar la destitució de Colom com a virrei i governador de les Índies.

Lligalls extraviats

La troballa es va produir mentre l'arxivera catalogava uns lligalls que havien estat molt de temps extraviats.

Alguns dels testimonis recollits pertanyen a enemics del navegant, però també s'hi inclouen declaracions de membres del seu equip, "que van haver de declarar en contra seu i explicar les atrocitats que van passar".

Fins ara no s'havien estudiat textos que oferissin una imatge negativa de l'almirall, que tot i ser destituït del seu càrrec, va realitzar un últim viatge al Nou Món el 1502.

De moment, el document original trobat està exposat a la mostra "Colón des de Andalucía (1492-1505)", comissariada per la pròpia Varela, que acull l'Arxiu d'Índies, a Sevilla, fins al pròxim 15 d'octubre.